

Større valgfrihet med fripoliser

Fra 1. september ble det gitt mulighet for å bytte den garanterte avkastningen i dagens fripoliser mot en ordning hvor du selv velger hvordan pengene skal plasseres. Det kan være lønnsomt for mange, men ikke alle. Her er argumentene for og imot.

En fripolise er en pensjonsrettighet du får når du slutter å jobbe i en bedrift med ytelsespensjon. Du får også en fripolise hvis bedriften din har byttet fra ytelses- til innskuddsordning. Fripolisen har en garantert, årlig avkastning, som i snitt er på rundt 3,5 prosent.

Da Finansdepartementet vedtok lovreglene i juni uttalte finansminister Siv Jensen i en pressemelding:

– De nye reglene vil gi kunder med fripoliser økt valgfrihet. De som ønsker det, kan få større innflytelse over hvordan pensjonskapitalen skal forvaltes, og dermed også et større ansvar for egen pensjon. Vi har derfor fastsatt regler som vil bidra til at kundenes rettigheter og interesser blir ivaretatt på en god måte.

Mulig å bytte i høst

I dag har rundt én million nordmenn fripoliser, og det totale markedet er på rundt 180 milliarder kroner. Det er med andre ord betydelige summer det er snakk om.

Det er likevel ikke slik at alle som har fripoliser har anledning til å bytte til investeringsvalg nå: Økende levealder i befolkningen gjør at livselskapene må ta høyde for pensjonsutbetalinger over flere år enn tidligere. Myndighetene har gitt bransjen frist til 2021 med å sette av nok penger til dette, og en del fripoliser er derfor «underfinansierte» i dag.

Fra midten av oktober vil fripolisekunder i Storebrand kunne bytte til investeringsvalg. Det betyr at selskapet vil bruke egenkapital for å oppbevare fripolisene til de kundene som bytter til den nye løsningen.

Andre selskaper som har fripolisekunder er blant andre DNB, Nordea og Silver. I tillegg er det ventet at enkelte nye aktører vil ønske å få en bit av markedet for fripoliser med investeringsvalg.

Ikke for alle

Hvem vil det lønne seg for å bytte til investeringsvalg?

– Hovedbegrunnelsen for å velge investeringsvalg er muligheten for å få en avkastning som overstiger den årlige avkastningsgarantien. Men høyere avkastning medfører også høyere risiko. Risikoen forbundet med verdisvingninger reduseres jo lenger tidshorisonten din er, sier pensjonsøkonom Knut Dyre Haug i Storebrand.

Har du få år igjen til pensjonsalderen, taler det for å beholde garantien.

– Er du ung vil du trolig tjene på å bytte til investeringsvalg og velge en spareprofil med høy aksjeandel. Du kan forvente om lag seks prosent årlig gjennomsnittlig avkastning etter kostnader i en investeringsvalgløsning med 80 prosent aksjer og 20 prosent renter. Selv om aksjeandelen trappes ned frem mot pensjonsalder, vil forventet pensjonsutbetaling bli vesentlig høyere her enn i en fripolise med garanti, mener pensjonsøkonomen.

I korte trekk er dette ting som bør tas med i betraktningen:

- Alder: Jo lenger det er til du pensjoneres, desto mer aktuelt er investeringsvalg.
- Risikovilje: Jo mer bevisst og kompetent du er på å vurdere hvordan pengene dine bør investeres, desto mer aktuelt er investeringsvalg.
- Størrelse på fripolisen: Jo mindre fripoliseavtalen er, desto mer aktuelt er investeringsvalg. Da utgjør fripolisen en liten andel av din pensjon, og du kan ta høyere risiko med denne.

Dyre Haug legger ikke skjul på at pensjonsleverandørene har en egeninteresse i å få kundene over fra garantier til investeringsvalg, siden garantiene er belastende for selskapene, spesielt ved innføringen av Solvens 2-regelverket som er rundt hjørnet.

– Storebrand har en egeninteresse i at kundene bytter til investeringsvalg, men det er viktig for oss å understreke at vi kun anbefaler investeringsvalg til de kundene som kan forvente en vesentlig høyere pensjon ved å bytte. Dette er en vinn-vinn-situasjon, der både kundene og vi tjener på et bytte.

Folk er forskjellige

Samtidig er det viktig å presisere at det er vanskelig å snakke generelt om hvem som bør og ikke bør bytte til investeringsvalg. Folk er forskjellige, med ulike behov og ønsker. Det viktigste er at man kjenner til hvilke muligheter man nå har.

– Vi forventer et stort behov for rådgivning, og alle kundene som ønsker kan ringe og snakke med en av våre rådgivere på telefon, forteller Dyre Haug.

Vi ser også at stadig flere søker informasjon på nettet.

– Vi vil ha gode nettløsninger hvor kunden kan gjennomføre hele konverteringen om han ønsker, etter å ha fått presentert simuleringer over forventet pensjon fra fripolisen. Her må kunden også gjennom en egnethetstest før valget tas. Det er viktig for Storebrand å gi kundene god og objektiv informasjon, slik at kunden er i stand til å gjøre det valget som er riktig, avslutter han.

FAKTA:

Fripoliser med investeringsvalg

- Fripoliser med investeringsvalg ble innført ved endringer i foretakspensjonsloven i 2012. I sommer kom Finansdepartementet med de siste avklaringene knyttet til lovgivningen. 1. september trådte de nye reglene i kraft.
- Fripoliseinnehaverne gis muligheten til å påvirke forvaltningen gjennom selv å velge hvordan pensjonspengene skal plasseres.
- Ved å bytte fra tradisjonelle fripoliser til investeringsvalg, sier man fra seg rentegarantien som ligger i dagens fripoliser. I Storebrand er denne garantien i gjennomsnitt på 3,5 prosent.
- Det er kun alderspensjonskapital i eksisterende fripoliser med garanti som kan konverteres til fripoliser med investeringsvalg. Risikodekninger som uføre- og etterlattepensjon forblir uendret. Unntaket er små fripoliser med

alderspensionsreserver under 0,5 G – her konverteres fripolisen til en Individuell pensjonssparing (IPS), og risikodekningene forsvinner og verdien av disse legges til alderspensjonen.

- Konvertering til investeringsvalg innebærer at fripoliseinnehaverne overtar risiko for forvaltningen av pensjonsmidlene samt påtar seg kostnadsansvar for administrasjon og forvaltning.
- Hva du får utbetalt i pensjon med fripoliser med investeringsvalg vil avhenge av utviklingen underveis og verdien av pensjonsmidlene den dagen pensjonsutbetalingen starter. (Kilde: FNO/Storebrand)

Fripoliser med garanti

- Fripolise er din opptjente pensjonskapital fra en kollektiv ytelsesbasert pensjonsavtale. Fripoliser har en garantert rente. Fripoliseinnehaver er sikret en garantert ytelse, som regel livsvarig.
- Fripolisen sikrer en nominell ytelse, men innebærer ikke noen garanti for at ytelsen sikrer sin kjøpekraft.
- Fripolisen tilføres en avkastning tilsvarende garantert rente, og ytelsene skrives opp dersom forvaltningen av midlene knyttet til fripolisen gir overskudd utover garantert rente.
- Behov for avsetninger knyttet til økende levealder i befolkningen gjør at man ikke kan forvente overskudd utover garantert rente de nærmeste årene.
- Det er ikke alle fripoliser som p.t. kan konverteres/flyttes. Det må være nok penger stående i fripolisen til å sikre de fremtidige utbetalingene fra fripolisen for at den kan flyttes/konverteres.
- En fripolise består av en del som er satt av til alderspensjon, men kan også ha dekkninger til etterlatte, uførepensjon og lignende. Det er bare den delen som er til alderspensjon som kan flyttes over til fripolise med investeringsvalg. (Kilde: FNO/Storebrand)